

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 67.535 van 18 juli 1997

A. 74.199/III-23.021

A. 74.200/III-23.022

In zake : **de Vereniging zonder winstoogmerk
Gemeenschappelijk Verbond van
de Verenigingen voor natuur-
bescherming,**

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jacques SAMBON, advocaat,
Wijnheuvelenstraat 227
1030 Brussel,

tegen :

**de Gemeente Sint-Lambrechts-
Woluwe.**

Tussenkomen de partij :

**de Naamloze Vennootschap
"SOFICOM DEVELOPMENT",**

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Monique KESTEMONT-SOUMERYN,
advocaat,
Henri Wafelaertsstraat 47-51
1060 Brussel.

**DE VOORZITTER VAN DE IIIe KAMER,
RECHTSPREKEND IN KORT GEDING,**

Gezien de vordering die de vereniging zonder winstoogmerk Gemeenschappelijk Verbond van de Verenigingen voor Natuurbescherming op 30 april 1997 heeft ingesteld om de schorsing van de tenuitvoerlegging te verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning nr. 15.906 die op 11 februari 1997 door het college van

burgemeester en schepenen van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe is afgegeven aan de naamloze vennootschap "SOFICOM DEVELOPMENT" voor het optrekken van een gebouw met 35 flats en 39 garages op de Bolderiklaan;

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekende vereniging de nietigverklaring van diezelfde handeling vordert;

Gezien de vordering die de vereniging zonder winstoogmerk Gemeenschappelijk Verbond van de Verenigingen voor Natuurbescherming op 30 april 1997 heeft ingesteld om de schorsing van de tenuitvoerlegging te verkrijgen van :

1. de stedenbouwkundige vergunning nr. 15.900 die op 10 december 1996 door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe is afgegeven aan de naamloze vennootschap "SOFICOM DEVELOPMENT" voor de aanleg van een nieuwe weg aan de Bolderiklaan;
2. de verkavelingsvergunning nr. 562 die op 20 december 1996 door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe is afgegeven aan de naamloze vennootschap "SOFICOM DEVELOPMENT" voor de verkaveling van een goed gelegen aan de Bolderiklaan, kadastraal bekend sectie A, nr. 145n (deel);

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekende vereniging de nietigverklaring van diezelfde handelingen vordert;

Gezien de op 27 mei 1997 ingediende verzoekschriften, waarbij de naamloze vennootschap

SOFICOM DEVELOPMENT vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden in beide zaken;

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier van de verwerende partij;

Gezien het verslag van de heer KOVALOVSKY, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikkingen van 1 juli 1997, waarbij wordt bepaald dat de zaken voorkomen op de terechtzitting van 16 juli 1997, de datum waarop de zaak voor verdere behandeling is uitgesteld tot de terechtzitting van 17 juli 1997;

Gelet op de kennisgeving, aan de partijen, van het verslag en de beschikkingen tot bepaling van de rechtsdag;

Gehoord het verslag van de heer HANOTIAU, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. J. SAMBON, advocaat, en van de heer H. MARDULYN, voorzitter van de verzoekende V.Z.W., die voor de verzoekende partij verschijnen, van Mr. A. CORNET, loco Mr. C. GILLET, advocaat, en van de heer BUNTINX, hoofdtekenaar, die voor de verwerende partij verschijnen, en van Mr. M. KESTEMONT-SOUMERYN, advocaat, de heer E. HANSSENS, projectleider, en mevrouw LEURQUIN, die voor de tussenkomende partij verschijnen;

Gehoord het eensluidend advies van de heer KOVALOVSKY, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat er grond is om in te gaan op de verzoeken tot tussenkomst ingediend door de naamloze vennootschap "SOFICOM DEVELOPMENT", begunstigde van de bestreden handelingen;

Overwegende dat de volgende feiten aan het geding ten grondslag liggen :

1. De bestreden vergunningen hebben betrekking op percelen gelegen op de zuidelijke rand van een gebied dat begrensd wordt door de Gulledelleweg, de Gemeenschappenlaan, de Marcel Thirylaan, de Théodore Decuyperstraat, het Populierenhof, de Haagbeukenlaan, de Bolderiklaan en de Tweehuizenweg.

Dat gebied staat bekend als "Plateau du Val d'Or", "Gulledelleveld" en "Parc Schuman". Vroeger waren daar zand- en zandsteengroeven gelegen die geleidelijk aan opgevuld zijn; nadien is het gebied braak blijven liggen. Het zuidelijke deel ervan vormt een vierhoek van ongeveer 6 ha die door de Bolderiklaan en de Tweehuizenweg wordt begrensd, waarop geen gebouwen staan en die valt onder wat doorgaans een "halfnatuurlijk gebied" wordt genoemd. De percelen waarop de bestreden handelingen betrekking hebben, liggen aan de Bolderiklaan.

2. In het gewestplan van de Brusselse agglomeratie staat de voornoemde vierhoek vermeld als een "gebied met minimumprogramma".

Die vierhoek staat in het op 20 maart 1991 aangenomen bijzonder bestemmingsplan (B.B.P.) nr. 60

"Zone Noord" ten dele vermeld als gebied van openbare groene ruimten en ten dele als woongebied, met dien verstande dat dit woongebied gelegen is aan de Bolderiklaan en daar vier gebouwen met een benedenverdieping, drie bovenverdiepingen en een dak mogen worden opgetrokken.

Ten slotte is het aldus beschreven gebied in het Gewestelijk Ontwikkelingsplan (GewOP) ingeschreven als "nieuwe perimeter voor groene ruimten nr. 18".

3. Uit verscheidene door de verzoekende partij ingediende stukken blijkt dat het Gulledeleveld van een bijzondere ecologische waarde is.

Zo wordt in een artikel dat in oktober 1988 in het tijdschrift "Réserves naturelles" verscheen, aangegeven dat "het Gulledeleveld ongetwijfeld van aanzienlijk ornithologisch belang is. Men treft daar immers soorten aan die elders in de agglomeratie haast volledig verdwenen zijn. In dat opzicht is het een unieke getuige van wat eens vele plaatsen waren die thans jammer genoeg verdwenen zijn. Het Gulledeleveld moet behouden blijven en als voorbeeld dienen."

De Brusselse Hoge Raad voor natuurbehoud heeft de waarde van die plaats erkend. Nadat een binnen die Hoge Raad opgerichte werkgroep de aanbeveling had gedaan "het op kaart nr. 1 afgebakende gebied bij voorrang te beschermen" op basis van "de biologische en landschappelijk waarde van dat gebied en het belang van de fauna die men er aantreft", heeft die Raad zelf op 26 maart 1990 een gunstig advies verleend over de toekenning van het statuut van natuurreservaat aan het Gulledeleveld wegens het "sociale, biologische, esthetische en educatieve belang ervan". De Raad heeft er bij die gelegenheid op gewezen dat "het gebied

spontaan geëvolueerd is naar een landschap met een zeer grote verscheidenheid aan planten (grasrijk braakland, kreupelhout, beboste delen) en aan vogels (meer dan veertig soorten waarvan sommige zeer zeldzaam).".

In zijn gunstig advies over het ontwerp van B.B.P. nr. 60 heeft het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) zich als volgt uitgelaten :

" Er moet een maatregel tot bescherming en tot begeleiding van het beheer worden genomen voor de terreinen van het Gulledeleveld omdat die terreinen moeten worden gevrijwaard tegen elke ongepaste verrichting van vastgoedspeculatie en tegen elk verval ten gevolge van nalatigheid. Het BIM stelt voor het Gulledeleveld in de ruimtelijke ordening het statuut van een gericht natuurreservaat te geven.

Het Gulledeleveld bezit immers een uitzonderlijk rijke fauna en flora.

Zo treft men daar de volgende biotopen aan :

- grasrijk braakland met vooral veel leverkruid, vlasleeuwebek, pastinaak, aster, boerenwormkruid, gewone guldenroede, Canadese fijnstraal, ogen-troost en vlooienkruid;
- massieve stroken kruipelhout waar men naast braamstruiken, hondsrozen, kruidvlieren ook rode kornoeljes en Buddleja's aantreft;
- beboste stukken waar de wilgen, berken, populieren, acacia's en esdoorns welig tieren;
- een poel met onder meer rietgras, soorten zegge (zeegroene zegge en blaaszegge), moerasbasterdwederik, iris en moerasdroogbloem. Voorts vormt ze een rustplaats voor de bruine kikkvors en de wilde eend.

Dankzij de grote verscheidenheid aan biotopen in het Gulledeleveld treft men daar een zeer uitzonderlijke avifauna aan. Men ziet daar immers soorten die elders in Brussel bijna niet voorkomen en bovendien broeden die soorten daar vaak elk jaar opnieuw.

De roodborsttapuit leeft in de dichtstbegroeide delen van de grasvlakte, terwijl de graspieper in de minder dichtbegroeide delen ervan woont. Naast de

fitissen, de tjiptjaffen, ziet men er ook zwartkoppen en tuinfluiters. In de dichtste hagen en struiken leven verschillende zangvogels, zoals de grasmus en de braamsluiper. In het kreupelhout treft men in groten getale bosrietzangers aan, zowel in de vlakte als aan de rand van de bossen. De groene specht en de grote bonte specht zijn vaak te horen. Ook de gekraagde roodstaart is goed vertegenwoordigd en de spotvogel komt daar zelfs talrijker voor dan in enig ander gebied van het Brussels Gewest. Tot voor kort kon men daar zelfs patrijzen aantreffen, die thans zeer zeldzaam zijn geworden.

Al die soorten, die werkelijk uitzonderlijk zijn voor de agglomeratie, komen daar voor naast gewonere soorten, zodat de ornitholoog daar tijdens een ochtend meer dan veertig soorten kan observeren.

Ten slotte wijzen wij erop dat het Gulledeleveld een grote verscheidenheid aan biotopen vertoont waar ongewervelden en microzoogdieren zich thuis voelen, hoewel daaraan tot nog toe geen studies zijn gewijd."

Bovendien blijkt uit de ornithologische analyse van het gebied, die tijdens het onderzoek van het B.B.P. nr. 60 heeft plaatsgehad, dat in het Gulledeleveld 76 soorten vogels aanwezig zijn. De conclusies van die analyse luiden als volgt : "De aanwezigheid van een aantal soorten die in het Brussels Gewest zelden voorkomen, houdt verband met de structuur en het voorkomen van de plantengroei, die zeer gevarieerd zijn, in tegenstelling tot de verscheidenheid aan plantensoorten zelf. De plaats is dan ook van aanzienlijk belang op ornithologisch gebied. Er moet echter worden opgemerkt dat de interessantste nestbouwende soorten afhankelijk zijn van het huidige stadium in de ontwikkeling van het braakland en dat dit een overgangsfase is die mettertijd zal verslechteren."

Voorts kan nog worden vermeld dat attesten van ornithologische verenigingen bevestigen dat in het gebied vele soorten wilde vogels aanwezig zijn.

4. De N.V. SOFICOM DEVELOPMENT wenst haar aan de Bolderiklaan gelegen percelen te verkavelen om er flatgebouwen op te trekken.

5. Er worden verscheidene vergunningsaanvragen ingediend :

a) een aanvraag om een stedenbouwkundige vergunning "voor het aanleggen van een nieuwe weg" : hierbij is het de bedoeling de huidige Bolderiklaan te verlengen; het ontvangstbewijs van de aanvraag wordt op 7 mei 1996 afgegeven;

b) een aanvraag om een stedenbouwkundige vergunning voor het optrekken van een gebouw met 35 flats en 39 garages op een aan de Bolderiklaan gelegen perceel, en een aanvraag om een milieuvergunning (klasse b) met het oog op de exploitatie van een overdekte parkeergarage met 39 parkeerplaatsen in een flatgebouw; de ontvangstbewijzen zijn respectievelijk op 7 en op 14 mei 1996 afgegeven;

c) een aanvraag om een verkavelingsvergunning betreffende een goed gelegen aan de Bolderiklaan, kadastraal bekend sectie A, nr. 145n (deel); het ontvangstbewijs van die aanvraag draagt als datum 13 mei 1996.

6. Van 29 mei tot 27 juni 1996 vindt een openbaar onderzoek plaats. In klachten wordt gewag gemaakt van "niet-eerbiediging van de voorschriften van het B.B.P. 60 (bouwhoogte)", de "hinder op het stuk van het verkeer en de parkeermogelijkheden" en de onaangepaste wegeninfrastructuur.

De Overlegcommissie brengt over de aanvraag om een stedenbouwkundige en milieuvergunning een gunstig

advies uit waarin ze oordeelt "dat de 39 garages een onmisbare aanvulling vormen voor de woningen en beantwoorden aan de voorschriften van het vigerende B.B.B.P., zonder afbreuk te doen aan de residentiële kwaliteiten van de buurt.". Het college van burgemeester en schepenen sluit zich bij dat advies over de aanvraag om milieuvergunning aan.

7. Op 30 oktober 1996 verleent het BIM de milieuvergunning klasse 1B.

De V.Z.W. Gemeenschappelijk Verbond van de Verenigingen voor Natuurbescherming stelt tegen die beslissing beroep in bij het Milieucollege van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Op 24 februari 1997 vernietigt dat college de beslissing van het BIM en weigert het de gevraagde vergunning.

Die beslissing is als volgt gemotiveerd :

" Overwegende dat er een Bijzonder Bodembestemmingsplan nr. 60 bestaat, getiteld "Zone Noord", goedgekeurd per besluit van de Executieve van het Gewest Brussel-Hoofdstad van 17 juli 1991;

Overwegende dat dit Bijzonder Plan nr. 60 niet werd opgeheven door het besluit van de Regering dat het ontwerp van Regionaal Ontwikkelingsplan vastlegt, hoewel dit laatste in superpositie een nieuwe groene ruimte creëert (nr. 19);

Overwegende dat uit het verhoor van de partijen en uit de informatie die bij het secretariaat van de Regionale Ontwikkelingscommissie werd verkregen, blijkt dat de eigenaar van de in die plannen bedoelde goederen, nl. de NV SABEFIM, op 6 mei 1994 een bezwaar heeft ingediend tegen het ontwerp van het gewestelijk plan en in die zin dat de nieuwe groene zone de zone voor bewoning en eigen tuinen bedekte die in het BBBP was voorzien, en de Regering verzocht de inneming van die perimeter van nieuwe groene zone te rectificeren, met plannen ter ondersteuning; dat dit voorstel niet werd weerhouden door het Besluit van de Regering van

3 maart 1995 dat het Gewestelijk Ontwikkelingsplan vastlegt; dat immers de reglementaire kaart van het vigerende gewestplan grafisch diezelfde perimeter van een nieuwe groene zone opneemt, die nr. 18 is geworden en ingeschreven is in het ontwerp;

Overwegende het advies van de Regionale Ontwikkelingscommissie, uitgesproken in het kader van de aanname van het gewestelijk ontwikkelingsplan, dat in substantie verklaart :

"De regionale ontwikkelingscommissie heeft zowel vanwege particulieren als vanwege de gemeente talrijke ongeruste opmerkingen ontvangen over het lot van de Bijzondere Plannen die blijkbaar niet conform zijn met het ontwerp van Gewestelijk Ontwikkelingsplan, hoewel deze niet opgeschort zijn.

De gewestelijke wetgever wenste immers het principe van de impliciete opheffing van de niet-conforme lagere plannen terzijde te schuiven met het oog op meer duidelijkheid en rechtszekerheid, en dit door in het hogere plan de opheffing of opschorting van de niet conforme bepalingen van het lagere plan verplicht te maken.

Reclamanten doen opmerken dat sommige bepalingen van het Bijzonder Bestemmingsplan die niet opgeheven zijn, radicaal in tegenspraak lijken met de reglementaire voorschriften van de perimeters van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan die ze bedekken, en ze menen dat het nodig is deze in te trekken om het principe van de hiërarchie van plannen te respecteren";

Overwegende dat het niet betwistbaar is dat de superpositie van de bestemmingskaart van het BBBP en de reglementaire kaart van het GewOP doet blijken dat deze laatste niet alleen de woonzone bedekt waarin het goed (waarop de uitgereikte milieuvergunning betrekking heeft) gelegen is, maar ook de andere stukken van bebouwbare zones in BBP 60;

Dat volgens de verzoekers een dergelijke superpositie de wil van de Regering vertaalt om het bebouwbare karakter van de zones op te heffen die de perimeter van de nieuwe groene zone bedekt; dat volgens hen het niet-opheffen van de zone waarop de betwiste milieuvergunning betrekking heeft, daarom niet betekent dat deze conform is met het GewOp; dat het principe van de hiërarchie van plannen verplicht aan te nemen dat het hogere plan het haalt op het eerdere BBBP; dat de voorschriften die toepasbaar zijn op elke nieuwe groene zone hiervan een non aedificandi perimeter maakt;

Dat de verzoekers hieruit afleiden dat de uitgereikte milieuvergunning moet vernietigd worden of tenminste geweigerd worden door het milieucollege;

Overwegende dat de tussenkomende partij, titularis van de betwiste vergunning, doet gelden dat de wetgever uitdrukkelijk het principe van de impliciete opheffing van een lager plan door een hoger plan dat later in werking is getreden, heeft willen terzijde schuiven, door in art. 24 van de Organieke Beschikking te voorzien dat "het besluit van de Regering waarbij het plan wordt aangenomen, de niet-conforme bepalingen die het opsomt, van de vigerende plannen opheft";

Dat de Regering door het BBBP niet op te heffen, stelt dat dit conform is met het GewOP;

Overwegende dat de tussenkomende partij bovendien het principe van de impliciete opheffing verwerpt met het argument dat de toepassing hiervan het wezen van art. 61 van de Organieke Beschikking zou uithollen, dat stelt dat :

"De Regering kan in een gemotiveerd besluit beslissen een Bijzonder Bodembestemmingsplan te wijzigen indien aan één van volgende voorwaarden is voldaan :

1° Het plan niet meer conform is met het vigerende Gewestelijk Ontwikkelingsplan, het Gewestelijk Bodembestemmingsplan of het Gemeentelijk Ontwikkelingsplan;"

Overwegende dat art. 24 van de Organieke Beschikking geen hinderpaal vormt voor het belangrijke principe van de hiërarchie van plannen, principe dat de tussenkomende partij in se trouwens niet betwist;

Overwegende dat in tegenstelling met wat de tussenkomende partij beweert, de impliciete opheffing art. 61 van de Organieke Beschikking niet uitholt; dat het daarentegen het principe van hiërarchie van plannen zelf is dat tegelijkertijd art. 24 en art. 61 van voornoemde Beschikking rechtvaardigt;

Dat de uitdrukkelijke opheffing (door het Besluit houdende het Gewestelijk Ontwikkelingsplan) van de bepalingen van vigerende plannen die niet conform zijn met het uitgevaardigde plan, een radicale en rechtstreekse toepassing vormt van het principe van de hiërarchie van plannen; dat die radicale tussenkomst geen hinderpaal vormt voor een latere tussenkomst van de Regering, krachtens art. 61 van de Organieke Beschikking, die aan de Regering toestaat een Bijzonder Bodemplan te wijzigen, maar niet op te heffen;

Overwegende dat dit principe van de hiërarchie van plannen het moet halen op een louter postulaat van conformiteit door niet-opheffing, wanneer uit de superpositie van twee plannen een manifeste tegenspraak blijkt tussen het lagere plan dat noch opgeschort, noch opgeheven is, en het hogere plan;

Overwegende dat het - in de veronderstelling dat het principe van de impliciete opheffing niet kan worden weerhouden, als gevolg van de hiërarchie van de plannen - echter aan de bevoegde overheden zou toekomen om de manifeste tegenspraak tussen het BBBP en het GewOP op te lossen, desgevallend door de wijziging van het voornoemde BBBP op te leggen krachtens art. 61 van de Organieke Beschikking;

Dat in afwachting van de regeling van die contradictie tussen de voorschriften van het BBBP en die van het GewOP, de bekende niet-gelijkvormigheid van het BBP aan het milieucollege tenminste moet opleggen slechts het meest beperkende voorschrift te weerhouden, principe voor het administratief beheer van de effecten binnen de tijd van de inwerkingtreding van de plannen, op basis van art. 5 van de Organieke Beschikking, hetgeen evenzo geldt tussen plannen van hetzelfde niveau in afwachting van de afloop van de wijzigingsprocedure, als tussen plans van verschillende niveaus;

Overwegende dat het goed waarop de betwiste milieuvergunning betrekking heeft, gelegen is in de perimeter van de nieuwe groene zone van het GewOP; dat de voorschriften van die perimeter, nl. de voorschriften die bepaald zijn door de groenzones van het sectorplan, de bouw verbieden van het gebouw waarop de milieuvergunning betrekking heeft;

Dat de milieuvergunning, die betrekking heeft op de geklasseerde installaties van het op te trekken gebouw, bijgevolg niet kunnen worden toegekend";

Naar aanleiding van het beroep van de tussenkomende partij en de verwerende partij, heeft de Regering de milieuvergunning geweigerd.

8. Wat het stedenbouwkundige aspect van het project betreft, worden de drie vergunningen waarom de N.V. SOFICOM DEVELOPMENT had verzocht achtereenvolgens afgegeven :

- op 10 december 1996, wanneer het college van burgemeester en schepenen de aanleg van een nieuwe weg toestaat;

- op 20 december 1996, wanneer het college van burgemeester en schepenen de verkaveling van een aan de Bolderiklaan gelegen goed toestaat;

- op 11 februari 1997, wanneer het college van burgemeester en schepenen toestaat dat een gebouw met 35 flats en 39 garages wordt opgetrokken.

Dat zijn de handelingen die bij deze beroepen worden bestreden.

Overwegende dat de beroepen verknocht zijn; dat er grond is om ze samen te voegen;

Overwegende dat de tussenkomen partij een eerste exceptie van niet-ontvankelijkheid opwerpt, afgeleid uit het bijzonder ruime doel van de verzoekende vereniging, waardoor het collectieve belang dat die vereniging behartigt nauwelijks van het algemeen belang verschilt;

Overwegende dat artikel 2 van de statuten van de verzoekende vereniging als volgt is gesteld :

" De vereniging heeft als doel het behoud van het natuurlijk en stedelijk leefmilieu in de ruimste zin van het woord, en dit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in de provincies Waals Brabant en Vlaams Brabant. Bovendien behoudt de vereniging zich het recht voor, deel te nemen aan iedere aktie in overeenstemming met haar doel, en dit in de ruimste zin op geografisch niveau.

Bovendien en op niet beperkende wijze beoogt zij :

(...)

de actieve bescherming van de natuur, de natuurlijke, halfnatuurlijke en stedelijke gebieden;
(...)"

Overwegende dat, hoewel het doel van de verzoekende vereniging vrij ruim is gedefinieerd, dat doel in de eerste plaats verband houdt met het behoud van het natuurlijk en stedelijk milieu in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in de provincies Vlaams- en Waals-Brabant; dat voorts de zaak die zij door middel van deze beroepen verdedigt geen probleem van louter plaatselijk belang is, maar betrekking heeft op het behoud van een halfnatuurlijk gebied waarvan zij de bijzondere ecologische waarde aantoonst; dat het door haar behartigde collectieve belang aldus niet met het algemeen belang samenvalt, maar daarvan door zijn eigenheid verschilt; dat de exceptie ongegrond is;

Overwegende dat de tussenkomenende partij een tweede exceptie van niet-ontvankelijkheid aanvoert, afgeleid uit de overweging dat noch de verzoekende vereniging, noch enig lid van die vereniging beroep heeft ingesteld tegen het B.B.P. nr. 60 "zone Noord", waarvan de bestreden handelingen de loutere toepassing zouden zijn; dat zij daarop laat volgen dat het B.B.P. nr. 60 er bepaaldelijk toe strekt de plantengroei op het Gulledelleveld te beschermen, vooral in het zuidelijke gedeelte, doordat het de aanleg van een aaneensluitend openbaar groengebied verplicht stelt ten einde het natuurlijke milieu te bewaren en dat gebied zodoende zijn sociale rol ten gunste van de inwoners van de wijk en de omliggende wijken te laten blijven spelen;

Overwegende dat niemand betwist dat de bestreden beslissingen bestuurshandelingen zijn die schade kunnen berokkenen; dat zelfs als die beslissingen zouden overeenstemmen met een verordening die de verzoekende partij niet heeft bestreden deze partij

daardoor alleen haar belang om tegen die beslissingen in rechte op te treden niet verliest; dat wie het tegendeel beweert, voorbijgaat aan het beginsel van de exceptie van onwettigheid, vervat in artikel 159 van de Grondwet; dat het doel dat met het B.B.P. nr. 60 wordt nagestreefd overigens geen gevolg heeft voor de beoordeling van het belang van de verzoekende partij om in rechte op te treden; dat de exceptie niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat de verzoekende vereniging een eerste middel ontleent aan schending "van de artikelen 2, 3, 5, 6, 16, 17 en 23 van de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw, aan schending van de verordenende kaart van de bodembestemming, van de stedenbouwkundige tekstvoorschriften op de verordenende kaart van de bodembestemming, van de voorschriften van het op 3 maart 1995 vastgestelde gewestelijk ontwikkelingsplan en van de grafische en tekstvoorschriften van het gewestplan van de Brusselse agglomeratie, alsook aan schending van de hiërarchie van de normen"; dat zij erop wijst dat de bestreden handelingen toestemming verlenen voor het optrekken van gebouwen en bouwwerken op percelen die volgens het gewestelijk ontwikkelingsplan (GewOP) gelegen zijn in een groengebied; dat zij eraan herinnert dat volgens het GewOP de groengebieden bestemd zijn voor het behoud, de bescherming en het herstel van het natuurlijk milieu en dat daar alleen de handelingen en werken kunnen worden toegestaan die volstrekt noodzakelijk zijn voor de bestemming van die gebieden, of die de rechtstreekse aanvulling van hun sociale functie vormen zonder dat de eenheid of de wetenschappelijke, opvoedkundige of esthetische waarde van die gebieden daarbij in het gedrang wordt gebracht; dat volgens de verzoekende partij het B.B.P. nr. 60, dat van een oudere datum dan het GewOP is, met dat GewOP strijdig is; dat zij daaruit afleidt dat, aangezien het niet uitdrukkelijk is opgeheven bij

het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, de met het GewOP strijdige bepalingen ervan geacht moeten worden stilzwijgend te zijn opgeheven;

Overwegende dat de verwerende partij benadrukt dat de wil van de ordonnantiegever om een uitzondering in te stellen op het beginsel van de hiërarchie van de normen duidelijk tot uiting komt in artikel 5 van de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw en in herinnering wordt gebracht in artikel 24 van diezelfde ordonnantie; dat zij erop wijst dat de ordonnantiegever een regeling van uitdrukkelijke opheffing heeft ingesteld van de lagere plannen die de overheid niet in overeenstemming met het hogere plan acht; dat de verwerende partij naar de parlementaire voorbereiding van het GewOP verwijst en onderstreept dat de stellers ervan uitzonderingen op het beginsel van de hiërarchie van de normen hebben willen instellen; dat zij daarop laat volgen dat het B.B.P. nr. 60 met opzet niet opgeheven of gewijzigd is;

Overwegende dat de tussenkomende partij het belang van de verzoekende partij bij dit middel betwist om reden dat zij tegen het B.B.P. geen beroep heeft ingesteld; dat de tussenkomende partij voor het overige de stelling van de verwerende partij overneemt en verwijst naar het verschil qua schaal tussen het GewOP enerzijds en het B.B.P. anderzijds; dat zij herinnert aan artikel 61 van de ordonnantie, krachtens welk artikel de Regering een B.B.P. in de daarin vermelde gevallen kan wijzigen, inzonderheid wanneer dat B.B.P. niet meer met het GewOP overeenstemt;

Overwegende dat de exceptie van niet-ontvankelijkheid van het middel dient te worden afgewezen om dezelfde redenen als die welke opgegeven zijn bij het

onderzoek van de tweede exceptie van niet-ontvankelijkheid van de beroepen;

Overwegende dat geen enkele partij betwist dat de gebouwen en de verkaveling waartoe de bestreden handelingen toestemming verlenen, niet samengaan met de voorschriften betreffende de groengebieden van het gewestplan van de Brusselse agglomeratie die door het GewOP toepasselijk worden gemaakt op het "nieuwe groengebied nr. 18" dat op de verordenende kaart van de bodembestemming (kaart 7g) is aangegeven, welke kaart bindende kracht en verordenende waarde heeft zoals bepaald is in artikel 1, 3°, van het besluit van 3 maart 1995 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, overeenkomstig artikel 23, eerste lid, van de ordonnantie;

Overwegende dat de percelen in kwestie volgens het B.B.P. nr. 60 "Zone Noord", dat op 7 juli 1991 is aangenomen en door het GewOP niet uitdrukkelijk is gewijzigd, gelegen is in een "bouwrijpe zone"; dat de verwerende partij en de tussenkomende partij in wezen aanvoeren dat het in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uitgesloten is dat een lager plan van oudere datum stilzwijgend zou worden opgeheven door een hoger plan van recentere datum en dat het GewOP niet nauwkeurig genoeg is opdat het B.B.P. nr. 60 geacht kan worden daardoor opgeheven te zijn;

Overwegende dat de onderscheiden gemeentelijke en gewestelijke plannen opgesomd zijn in artikel 2 van de ordonnantie van 29 augustus 1991; dat het hogere plan het door de Regering vastgestelde gewestelijk ontwikkelingsplan is en het lagere plan het door elke gemeente afzonderlijk aangenomen bijzonder bestemmingsplan is, zoals tevens uit artikel 49 van de

ordonnantie blijkt; dat die plannen verordenende waarde hebben;

Overwegende dat het beginsel van de hiërarchie van de normen inzonderheid in artikel 159 van de Grondwet tot uiting komt;

Overwegende dat artikel 24 van de ordonnantie bepaalt dat het besluit van de Regering houdende vaststelling van het (gewestelijk ontwikkelings)plan vermeldt welke bepalingen van de vigerende plannen niet met dit plan overeenstemmen en worden opgeheven; dat deze bepaling, die er enerzijds toe strekt de Regering de mogelijkheid te bieden door andere overheden opgestelde plannen op te heffen en anderzijds tot doel heeft om met het oog op rechtszekerheid het gebruik van uitdrukkelijke opheffingen aan te moedigen, geenszins tot gevolg heeft dat elke stilzwijgende opheffing wordt uitgesloten;

Overwegende dat artikel 5, tweede lid, van diezelfde ordonnantie als volgt is gesteld :

" De plannen hebben verordenende waarde. Zij blijven van kracht tot zij door andere plannen worden vervangen als gevolg van een wijziging of wanneer deze ordonnantie voorschrijft dat alle of een deel van de bepalingen ervan worden geschorst of opgeheven.";

Overwegende dat artikel 5, tweede lid, een algemene regel stelt die in feite gelijk is op die welke vervat is in artikel 2, § 1, tweede lid, van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw; dat deze bepaling niet dermate uitdrukkelijk en zeker is dat zij kan worden geacht uit te sluiten dat een lagere norm die strijdig is met een hogere norm door die hogere norm stilzwijgend wordt opgeheven of dat artikel 159 van de Grondwet wordt toegepast;

Overwegende dat artikel 61 van dezelfde ordonnatie het volgende bepaalt :

" De Regering kan bij een met redenen omkleed besluit beslissen een bijzonder bestemmingsplan te wijzigen wanneer één van de volgende voorwaarden is vervuld :

1° het plan stemt niet meer overeen met het vigerende gewestelijk ontwikkelingsplan, het gewestelijk bestemmingsplan of het gemeentelijk ontwikkelingsplan;

(...)"

Overwegende dat de voormelde bepaling, die geenszins de mogelijkheid uitsluit van een stilzwijgende opheffing van een bijzonder bestemmingsplan dat met het gewestelijk ontwikkelingsplan strijdig is, tot doel heeft de Regering in staat te stellen een op normale wijze door de gemeente aangenomen plan te wijzigen;

Overwegende, wat de beweerde ontoereikende nauwkeurigheid van het GewOP betreft, dat uit de stukken van het dossier blijkt dat, hoewel perimeter nr. 18 afgebakend is met een dikkere lijn dan voor de andere gebieden gebruikt is, uit de vergelijking van de uitvergroting van de verordenende kaart van de bodembestemming met het B.B.P. nr. 60 ondubbelzinnig blijkt dat die perimeter begint aan de Tweehuizenweg, op een punt dat zich in het verlengde in rechte lijn van de Bolderiklaan bevindt en dat er dan ook vanaf die laan geen plaats meer is voor een gebied waar gebouwd mag worden; dat het GewOP op die plaats overigens een nieuw groengebied instelt;

Overwegende dat daaruit volgt dat de met het GewOP strijdige bepalingen van het B.B.P. nr. 60, dat vóór het GewOP is aangenomen, door het GewOP stilzwijgend worden opgeheven; dat zulks in casu het geval is,

aangezien de omstreden percelen volgens het GewOP in een groengebied zijn gelegen; dat het middel ernstig is;

Overwegende, wat het moeilijk te herstellen ernstig nadeel betreft dat uit de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden handelingen dreigt voort te vloeien, dat volgens de verzoekende partij de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden handelingen het ecologisch evenwicht aan de rand van het Gulledeleveld ernstig zou verstoren; dat zij eraan herinnert dat de rijkdom van die plaats de koninklijke commissie voor monumenten en landschappen ertoe gebracht heeft voor te stellen het Gulledeleveld als natuurreservaat te beschermen; dat zij tevens verwijst naar een verslag van 24 juni 1991 waarin het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) de rijkdom van de fauna en flora van het Gulledeleveld onderstreept; dat zij er tevens op wijst dat de aantasting van het ecologisch evenwicht aan de rand van het Gulledeleveld des te ernstiger zou zijn daar alle wetenschappelijke autoriteiten unaniem van mening zijn dat de laatste halfnatuurlijke gebieden beschermd moeten worden; dat zij daaraan toevoegt dat die aantasting onomkeerbaar zou zijn; dat de halfnatuurlijke gebieden immers beschermd worden door middel van bewarende maatregelen en niet door maatregelen tot herstel of schadevergoeding achteraf;

Overwegende dat uit de stukken die de verzoekende partij heeft ingediend, blijkt welk belang het Gulledeleveld op botanisch en vooral op ornithologisch gebied vertoont; dat het er in dit opzicht weinig toe doet dat het voorstel tot bescherming van dit gebied niet is gevolgd; dat het er eveneens weinig toe doet dat het BIM, dat de rijkdom van de fauna en flora van het Gulledeleveld had onderstreept, de milieuvergunning voor de exploitatie van een overdekt parkeerterrein heeft toegekend, aangezien die overheid

zich duidelijk geplaast heeft in het perspectief van de toepassing van het B.B.P. nr. 60, waarvan ze het ontwerp bekritiseerd had;

Overwegende dat het onderzoek ter plekke dat op 17 juli 1997 in aanwezigheid van de partijen is uitgevoerd, lijkt te bevestigen dat, hoewel de bestreden handelingen slechts rechtstreeks verband houden met een deel van de plaats, en inzonderheid met de rand ervan, de onmiddellijke tenuitvoerlegging van die handelingen het ecologisch evenwicht dreigt te verstoren van het hele Gulledelevelveld, waarvan de kwetsbaarheid vanzelfsprekend lijkt in een stedelijke omgeving als die van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest; dat zulk een aantasting, waarvan de ernst niet kan worden betwist, moeilijk omkeerbaar lijkt en bijgevolg een moeilijk te herstellen ernstig nadeel is zoals bedoeld in artikel 17, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat voldaan is aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, die vervuld moeten zijn opdat de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden handelingen kan worden bevolen;

Overwegende dat de verwerende partij en de tussenkomende partij betogen dat de stedenbouwkundige vergunning nr. 15.906 die in beroep A.74.199/III-23.021 wordt bestreden, krachtens artikel 87, § 2, van de voormelde ordonnantie van 29 augustus 1991 nietig is doordat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering geweigerd heeft de milieuvergunning te verlenen;

Overwegende dat in het raam van de rechtspleging in kort geding niet behoeft te worden nagegaan of het hele projet inderdaad van gemengde aard is en of de stedenbouwkundige vergunning nr. 15.906 daardoor als

nietig moet worden beschouwd, aangezien de voorwaarden vervuld zijn opdat de tenuitvoerlegging van alle bestreden vergunningen wordt geschorst,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De zaken met de nummers A. 74.199/III-23.021 en A.74.200/III-23.022 worden samengevoegd.

Artikel 2.

De door de naamloze vennootschap SOFICOM DEVELOPMENT ingediende verzoeken tot tussenkomst worden ingewilligd.

Artikel 3.

Geschorst wordt de tenuitvoerlegging van :

1. de stedenbouwkundige vergunning nr. 15.906 die op 11 februari 1997 door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe is afgegeven aan de naamloze vennootschap "SOFICOM DEVELOPMENT" voor het optrekken van een gebouw met 35 flats en 39 garages op de Bolderiklaan;
2. de stedenbouwkundige vergunning nr. 15.900 die op 10 december 1996 door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe is afgegeven aan de naamloze vennootschap "SOFICOM DEVELOPMENT" voor de aanleg van een nieuwe weg aan de Bolderiklaan;

3. de verkavelingsvergunning nr. 562 die op 20 december 1996 door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe is afgegeven aan de naamloze vennootschap "SOFICOM DEVELOPMENT" voor de verkaveling van een goed gelegen aan de Bolderiklaan, kadastraal bekend sectie A, nr. 145n (deel).

Artikel 4.

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op achttien juli 1900 zevenennegentig door :

de Hr. HANOTIAU, kamervoorzitter,
Mevr. NOTEBAERT, griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

Chr. NOTEBAERT.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD
VAN STATE, GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.